

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“อนตฺถชนน — สภาพที่ยังสิ่งที่มีใช้ประโยชน์ให้เกิดขึ้น”

อนตฺถชนน อ่านตามภาษาบาลีว่า อะ - นัต - ณะ - ชะ - นะ - นะ มาจากคำว่า อนตฺถ (สิ่งที่มีใช้ประโยชน์) กับคำว่า ชนน (ยัง...ให้เกิดขึ้น) รวมกันเป็น อนตฺถชนน แปลว่า ยังสิ่งที่มีใช้ประโยชน์ให้เกิดขึ้น เป็นอีก ๑ คำ ที่แสดงถึงความเป็นจริงของอกุศลธรรมทั้งหลาย มีโลภะ ความติดข้องยินดีพอใจ เป็นต้น เป็นเหตุนำมาซึ่งสิ่งที่มีใช้ประโยชน์เท่านั้น อกุศลธรรม เป็นสิ่งที่ยังสิ่งที่มีใช้ประโยชน์ให้เกิดขึ้นเท่านั้น จะนำมาซึ่งประโยชน์ใดๆ ไม่ได้เลย

ข้อความในปรมัตถทีปนี อรรถกถา ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ มลสูตร ได้แสดงว่าอกุศลธรรมทั้งหลาย มีโลภะ เป็นต้น ยังสิ่งที่มีใช้ประโยชน์ให้เกิดขึ้นทั้งกับตนเองและผู้อื่น ดังนี้

ความโลภ ชื่อว่า อนตฺถชนน เพราะยังอนัตถะ(สิ่งที่มีใช้ประโยชน์) ให้เกิดขึ้น แก่ตนและผู้อื่น
สมจริงดังที่ตรัสไว้ว่า

คนโลภก่อกรรมแม้ใดด้วยกาย วาจา ใจ แม้กรรมนั้นก็เป็นอกุศล คนโลภถูกความโลภครอบงำแล้ว มีจิตถูกความโลภกลุ้มรุมแล้ว ย่อมก่อให้เกิดทุกข์แก่ผู้อื่น ด้วยเรื่องที่ไม่จริง ด้วยการฆ่า ด้วยการจองจำ ด้วยการให้เสื่อมเสีย ด้วยการติเตียน หรือด้วยการขับไล่ ด้วยการอวดอ้างว่า ฉันเป็นคนมีกำลัง ตั้งอยู่ในกำลัง แม้ใด แม้ชื่อนั้นก็เป็นอกุศล อกุศลธรรมอันลามกเป็นอันมากที่เกิดจากความโลภ มีความโลภ เป็นเหตุ มีความโลภเป็นแดนเกิด มีความโลภเป็นปัจจัยเหล่านี้ ย่อมเกิดมีแก่บุคคลนั้น ด้วยประการฉะนี้

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นคำสอนที่น่าอัศจรรย์ เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษาอย่างแท้จริง พระองค์ทรงแสดงสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริงด้วยพระปัญญาที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้สิ่งที่มีจริง เป็นคำสอนของบุคคลผู้ที่ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาตลอดระยะเวลาสี่อสงไขยแสนกัป ซึ่งเป็นระยะเวลานานมาก เพื่อที่จะทรงตรัสรู้ธรรมตามความเป็นจริงและไม่ใช่มิใช่เพียงเพื่อตรัสรู้เฉพาะพระองค์เพียงเท่านั้น แต่ทรงมีพระมหากรุณาที่จะทรงแสดงพระธรรม เกื้อกูลให้สัตว์โลกได้เข้าใจตามพระองค์ด้วย ดังนั้นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงเป็นคำจริง ที่ทำให้ผู้ฟังเกิดปัญญาที่จะรู้จักตัวเอง และรู้จักสิ่งที่มีจริงทุกอย่างตามความเป็นจริง จนกระทั่งสามารถดับอกุศล ซึ่งเป็นสภาพธรรมฝ่ายที่ไม่ดีทั้งหลายได้

ในชีวิตประจำวัน แต่ละคนก็มีอกุศลมากด้วยกันทั้งนั้น เพราะเคยได้สะสมมานานแสนนานในสังสารวัฏฏ์ อกุศลเมื่อได้เหตุได้ปัจจัยก็เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ และเกิดขึ้นบ่อยมากเกือบจะตลอดเวลาที่ได้ เพราะถ้าอกุศลไม่เกิด ก็เป็นโอกาสที่อกุศลจะเกิดขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าไม่ได้อาศัยพระธรรมที่พระสัมมาสัม

พุทธเจ้าทรงแสดง ก็จะไม่รู้เลยว่า ตนเองเป็นผู้มีอกุศลมาน้อยแค่ไหน เมื่อไม่รู้อกุศลตามความเป็นจริง ก็ไม่สามารถละคลายอกุศลใดๆ ได้เลย หรือ อาจจะสำคัญผิดว่าตนเองไม่มีอกุศล ก็เป็นไปได้ การที่จะรู้ความจริงอย่างนี้ได้ ก็ต้องฟังพระธรรม และพระธรรมทุกคำ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ซ้ำๆ บ่อยๆ เนื่องจาก ก็เพื่อให้ได้เข้าใจในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจในชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย

อกุศลธรรม มี โลภะ (ความติดข้อง) โทสะ (ความโกรธ ความขุ่นเคืองใจ) โมหะ (ความหลง, ความไม่รู้) เป็นต้น ไม่สามารถนำมาซึ่งประโยชน์ใดๆ ได้เลย มีแต่จะนำมาซึ่งโทษโดยส่วนเดียว เป็นไปเพื่อทุกข์ เป็นไปเพื่อความอยู่ไม่ผาสุกเท่านั้น เป็นโทษแล้วในขณะที่อกุศลธรรมเกิดขึ้น และยังเป็นเหตุนำมาซึ่งผลที่ไม่ดีต่อไปในภายหน้าอีกด้วย

การที่จะรู้จักอกุศลธรรมที่เกิดปรากฏกับตนเองตามความเป็นจริงว่าเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ที่จะนำไปสู่การขัดเกลายิ่งขึ้นนั้น ก็ต้องอาศัยพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ค่อยๆ สะสมความเข้าใจในความเป็นจริงของธรรมยิ่งขึ้น เข้าใจถึงความเป็นอนัตตาของสภาพธรรม ซึ่งเกิดเพราะเหตุปัจจัย ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น บุคคลผู้มีอกุศลธรรม แล้วรู้ว่าตัวเองมีอกุศลธรรม ย่อมเป็นบุคคลผู้ประเสริฐ เพราะจากการรู้อย่างนี้ ย่อมเป็นเหตุทำให้บุคคลนั้นมีความเพียร มีความอดทน มีความจริงใจที่จะฟังพระธรรมศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญา สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกในสิ่งที่จริงต่อไป เพื่อขัดเกลาอกุศลของตนเองให้เบาบาง ซึ่งต้องอาศัยกาลเวลาอันยาวนานเป็นอย่างยิ่งในการอบรมเจริญปัญญา ไม่ขาดการฟังพระธรรม เหมือนอย่างพระอริยบุคคลทั้งหลายในอดีต ซึ่งได้รับประโยชน์จากพระธรรม ดับอกุศลธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช้มิตรในภายในจิตใจของตนเองได้ ก็ล้วนแล้วแต่ได้อาศัยพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงทั้งนั้น

บุคคลผู้ที่ได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อดทนที่จะฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมเท่านั้น จึงจะเห็นประโยชน์ของปัญญา เมื่อมีความเข้าใจพระธรรมตามความเป็นจริงแล้ว ก็จะเป็นเหตุเป็นปัจจัย ให้ระลึกถึงอกุศลธรรมของตนเอง โดยที่ค่อยๆ ขัดเกลาอกุศลธรรมเพราะเห็นโทษตรงตามความเป็นจริง แล้วอกุศลธรรมทั้งหลายก็จะค่อยๆ คลายลง และกุศลทั้งหลายก็จะค่อยๆ เจริญขึ้นตามระดับขั้นของปัญญา

การที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรม ตลอด ๔๕ พรรษา โดยละเอียดโดยประการทั้งปวงนั้น ก็เพื่อให้บุคคลทั้งหลายได้เห็นโทษของอกุศลธรรม แล้วก็เจริญกุศलयิ่งขึ้น และถึงแม้ว่าพระองค์จะได้ทรงชี้ทางที่จะดับอกุศล แต่ก็ไม่ใช่ว่าทุกคนจะดับอกุศลที่ตนสะสมมาทิ้งไปได้ทั้งหมดในทันทีทันใดได้ แต่ว่าจะต้องอาศัยการเข้าใจในเหตุผลที่ทำให้รู้จักตัวเองตรงตามความเป็นจริง และการที่จะดับอกุศลทั้งหลาย ก็จะต้องอาศัยปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูกที่จะต้องอบรมเจริญขึ้นจริงๆ ดังนั้น จึงมีหนทางเดียวเท่านั้น คืออบรมเจริญปัญญา เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกในลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏตามความเป็นจริงเท่านั้น ซึ่งจะขาดการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมเป็นปกติในชีวิตประจำวันไม่ได้เลย ค่อยๆ ฟัง ค่อยๆ ศึกษาสะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปที่ละเล็กทีละน้อย ให้ความสำคัญที่สุดกับสิ่งที่มีค่าที่สุดในสังสารวัฏฏ์

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗